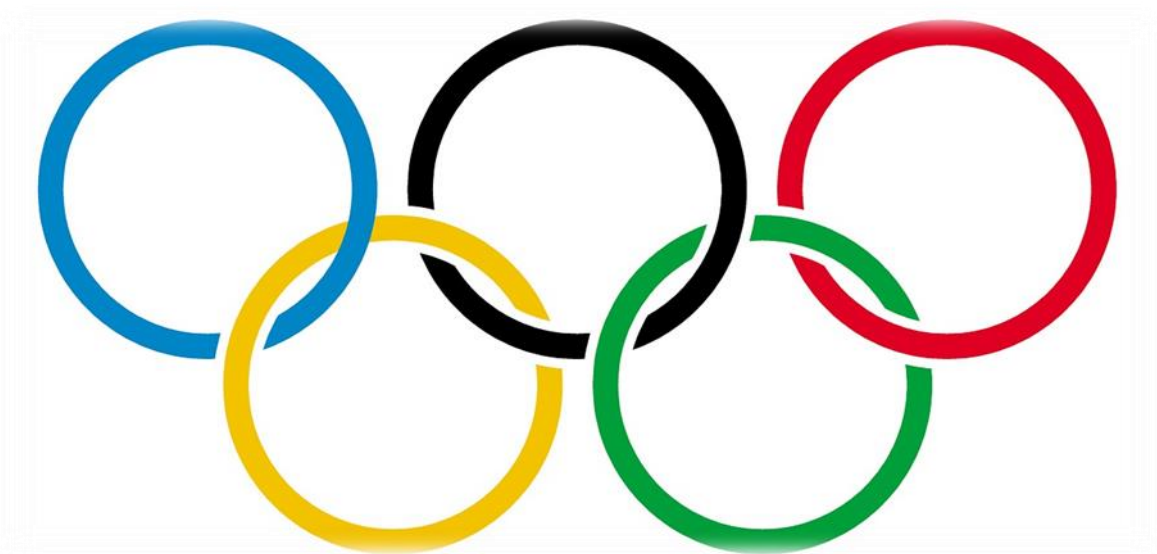

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет лісового і садово-паркового господарства

Кафедра фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін

**ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ОЗДОРОВЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СУЧАСНОЇ МОЛОДІ**

**Матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції
(07 червня 2023 року)**

Умань

2023

1

УДК 37.015:796/799:159.9
ББК 74.0:88.6:75

*Рекомендовано до друку методичною комісією
факультету лісового і садово-паркового господарства
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 8 від 10.05.2023 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

О. О. Непочатенко - ректор Уманського НУС, д.е.н., професор;

В. П. Карпенко – проректор з наукової інноваційної діяльності Уманського НУС, доктор с.-г. наук, професор;

Ю. М. Мороз- зав. кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін Уманського НУС, кандидат педагогічних наук, доцент;

І. Ф. Чернобаб – доцент кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін Уманського НУС, кандидат педагогічних наук

Л. А. Осадча - доцент кафедри фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін Уманського НУС, кандидат психологічних наук.

Відповідальний секретар **Осадча Л. А.**

Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність представлених авторами матеріалів.

Психолого – педагогічний вплив фізичного виховання на формування оздоровчого потенціалу сучасної молоді: матер. Всеукр. наук. інтер.- конф. (07 червня 2023 року) / - Умань : 2023. - 96 с.

УДК 37.015:796/799:159.9
ББК 74.0:88.6:75

© Уманський національний університет садівництва, 2023

ЗМІСТ

1. Мороз Ю. М. <i>Значення оздоровчого фактору у розвитку фізичної культури</i>	5
2. Осадча Л. А. <i>Психологічна профілактика стресів в студентському середовищі</i>	9
3. Чорнобаб І.Ф. <i>Педагогічна взаємодія як основа системного підходу у педагогіці та дидактиці вищої школи</i>	13
4. Гребінюк Н.М. <i>Наукове обґрунтування системи «фізичної освіти» П.Ф. Лесгафтом та її підпорядкованість фізіологічним та анатомічним закономірностям</i>	16
5. Голубєв Ю.В. <i>Технологічний підхід до формування й реалізації змісту фізичного виховання студентів</i>	20
6. Бурба В.І. <i>Проблеми розвитку студентського спорту України у XXI столітті</i>	23
7. Вахоцька І.О. <i>Особистісні передумови професійної підготовки психолога в спорті</i>	26
8. Перепелюк Т. Д. <i>Розвиток психологічної теорії в змісті сучасних знань дисциплін фізичного виховання</i>	29
9. Николюк Н. П. <i>Проблеми забезпечення якісного рівня освіти</i>	33
10. Ковтун Т. І. <i>Ціннісні установки ідеального профілю сучасного фахівця з фізичного виховання</i>	37
11. Корж Ю.М. <i>Технологічний підхід до формування й реалізації змісту фізичного виховання студентів</i>	41
12. Шапочка С.Г. <i>Психофізіологічні особливості нейродинамічних функцій у спортсменів-дзюдоїстів</i>	44
13. Мазуренко В.Д. <i>Вплив біологічних і соціальних чинників на формування особистості спортсмена</i>	47
14. Осадча Л. А. <i>Риси ефективного лідера в спорті</i>	50

15. Мороз Ю. М., Tomasz Buczkowic. <i>Оздоровче середовище – важлива педагогічна складова розвитку учнівської молоді в загальноосвітньому навчальному закладі</i>	53
16. Мороз Ю. М. , Мороз В. <i>Розвиток та становлення рекреаційної сфери як галузі</i>	57
17. Мороз Ю.М., Ясько Л. <i>Особливості патріотичного виховання молоді в умовах професійно підготовки майбутніх фахівців</i>	62
18. Moroz Yuri, Ivanna MOROZ. <i>Peculiarities of the implementation of physical recreation in a modern educational institution</i>	69
19. Мороз Ю.М., Чумак Яна. <i>Формування засад здорового способу життя</i>	75
20. Мороз Ю.М. Маліборський М. <i>Здоров'язберезувальний напрям роботи сучасного навчального закладу середньої освіти</i>	78
21. Мороз Ю.М., Рожеченко В. <i>Оздоровчі тенденції процесу розвитку та становлення сучасної молоді</i>	81
22. Бердник І. О. <i>Фізичне виховання студентів під час воєнного стану</i>	84
23. Сорокопуд Н.П. <i>Соціальні мережі як сучасний засіб популяризації боротьби самбо</i>	87
24. Шабатіна О. А. <i>Психологічна та моральна підготовка спортсмена</i>	90

2. Бистров А. Г. Поведінка лідера при впровадженні інновацій в організації // Бізнес ІНФОРМ . 2013 . Noll. с. 377 – 379

Мороз Юрій Миколайович, канд.пед.н.,

Уманський національний університет садівництва,

Tomasz Buczkowicz

Wicedyrektor Akademickiego Liceum

Ogólnokształcącego Politechniki Białostockiej

ОЗДОРОВЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ – ВАЖЛИВА ПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Одним із найважливіших чинників впливу на розвиток дитини є її життєве середовище. У первинному вигляді воно носить переважно стихійний характер і складається як сукупність більш чи менш зінтегрованих чинників, що мають стосовно до дитини мало прогнозоване формуюче значення.

Широта соціальних зв'язків, актуальних для школяра, різноманітність цілеспрямованих, стихійних та напівстихійних виховних впливів, яких він зазнає, зумовлює інтерес педагогів до його життєвого середовища як сукупності детермінант особистісного розвитку учня.

Одним із завдань школи слід вважати формування в контексті педагогічного середовища школи оздоровчого середовища, що виходить за межі шкільного уроку, класу, навчального року, виступаючи інтегруючим фактором оздоровчої діяльності педагогічного колективу, всіх працівників школи, батьківської громадськості, а також самих учнів, і базується на принципах особистісно зорієнтованого підходу до школярів [1].

Оздоровче середовище є складником загального педагогічного середовища школи і вступає у взаємозв'язок із середовищами сімей учнів,

оздоровчим середовищем села (селища, мікрорайону), району, впливає на якість функціонування цих утворень і зазнає на собі впливу їх значущих характеристик. При цьому в масштабах школи стосовно школярів мова може йти про локальне оздоровче середовище, оскільки оздоровлення учнів має певні особливості.

З педагогічної та організаційно-процесуальної точок зору, найбільш вагому проблему середовищного підходу становить створення шкільного середовища з певними характеристиками, оскільки воно, з одного боку, інтегрує локальні проблеми суб'єктів виховання, з іншого – втілює і конкретизує завдання державного та регіонального масштабу.

До сфери психологічного аналізу шкільного середовища слід віднести насамперед такі взаємопов'язані параметри:

1) фізичне оточення (архітектура шкільної будівлі, міра відкритості-закритості конструкцій шкільного дизайну, розмір і просторова структура класних та інших приміщень у будівлі школи, легкість їх просторової трансформації, можливість і широта просторових переміщень у них суб'єктів тощо);

2) людські фактори (просторова й соціальна щільність поміж суб'єктів навчально-виховного процесу, міра скупченості (краудингу) та його вплив на соціальну поведінку, особистісні відмінності та успішність учнів, зміна персонального та міжособистісного просторів залежно від умов конкретної шкільної організації, розподіл статусів і ролей, національні особливості учнів і вчителів тощо);

3) програма навчання (акціональна, діяльнісна структура, стиль викладання та характер соціально-психологічного контролю, кооперативні чи конкурентні форми навчання, зміст програм навчання, тобто їх традиційність, консерватизм або гнучкість тощо) [2].

Основною вимогою позитивного впливу на стан здоров'я й оздоровче виховання школярів, є високий професіоналізм учителя. У це поняття різні дослідники вкладають часом неоднаковий, але подібний зміст, залежно від

контексту вивчення професійної діяльності педагога, виставляючи на передній план то одні, то інші його характеристики. Проте чітко простежується тенденція вважати однією з умов професіоналізму творчий потенціал, що означає, з точки зору середовищного підходу, вміння проектувати та реалізувати форми й засоби педагогічного впливу, які найбільш точно відповідають об'єктивним та суб'єктивним характеристикам цього середовища, актуалізованим у певній ситуації.

Узагальнення професіограм учителя, створених вітчизняними дослідниками, дозволяє виділити низку якостей, що їх зосереджує в собі творчий характер педагогічної діяльності. Сюди належать:

- стійка, високого рівня спрямованість на творчість та інтелектуальну активність особистості;
- висока психолого-педагогічна озброєність, що складає широту предметно-практичного і теоретичного досвіду педагога;
- наявність певних особистісних якостей вчителя, що спонукають його до активної пошукової діяльності, самоосвіти, самовдосконалення та саморозвитку;
- спроможність забезпечити оптимальну реалізацію педагогічно доцільних моделей учительської діяльності на основі соціального замовлення й логіки розвитку педагогічної науки [4].

Сучасні тенденції в освітній політиці нашої держави, що орієнтують школу на „збереження здоров'я учасників навчально-виховного процесу”, маючи на увазі також і здоров'я вчителя як важливу умову його професійної діяльності дозволяють конкретизувати цей перелік таким чином:

- стійка, високого рівня спрямованість на творчість та різнобічну активність особистості як суб'єкта оздоровлення;
- висока психолого-педагогічна озброєність, що складає широту предметно-практичного та теоретичного досвіду педагога, значна здоров'язберігальна компетентність;

- наявність певних особистісних якостей вчителя, що спонукають його до активної пошукової діяльності, самоосвіти, самовдосконалення і саморозвитку в сфері підвищення зазначеної компетентності;
- спроможність забезпечити оптимальну реалізацію педагогічно доцільних з точки зору оздоровчого впливу на учнів моделей учительської діяльності на основі соціального замовлення та логіки розвитку педагогічної науки .

Фізична культура – один із навчальних предметів, який вивчають школярі з 1-го по 11-й клас середньої школи. Основне його завдання полягає в зміцненні здоров'я дітей, в забезпеченні усебічного фізичного розвитку, координації і безпосереднього здійснення фізичного виховання як виховання фізично загартованих дітей, що володіють спеціальними знаннями й уміннями для самостійного зміцнення свого здоров'я. Таким чином, фізичне виховання – головний навчально-виховний напрямок у загальній освіті, зорієнтований на формування умінь та навичок фізичної діяльності, безпосередньо спрямованої на збереження й корекцію оптимальних соматичних характеристик школярів.

Одним з головних резервів підвищення ефективності навчального процесу з фізичної культури і поліпшення фізичного розвитку дитини є її активне самовдосконалення. У цьому аспекті набуває значної ваги самостійна робота учнів, яка „має стати однією з найважливіших складових частин навчального процесу з фізвиховання” [3].

Основною ж характеристикою уроку фізичної культури як складника її оздоровчого середовища на сьогодні є свідоме і творче прилучення учня до оздоровчої діяльності через форму відповідних вправ, що зміцнюють організм і дозволяють компенсувати соматичні негаразди, які виникають у процесі основної для цього вікового періоду діяльності – навчання.

Таким чином, шкільне середовище, як середовище педагогічне, сьогодні постає для учня не лише в сукупності своїх навчально-виховних характеристик, а і як середовище оздоровче, що водночас інтегрує та систематизує відповідні впливи на школяра в навчально- виховному процесі й виступає чинником

оздоровчої орієнтації життєвого простору учня в цілому. Ключовою фігурою, що забезпечує таку якість шкільного середовища, є педагог – учитель-класовод, який відповідає за формування в учня знанневої основи здорового способу життя, контролює її повсякденність з оздоровчих позицій, та викладач фізичної культури, що безпосередньо привчає школяра до оздоровчої діяльності через виконання фізичних вправ як під керівництвом педагога, так і самостійно, на підставі відповідних знань та переконань.

Література:

1. Бех І.Д. Проблеми розвитку школярів та забезпечення їхнього здоров'я / Директор школи, ліцею, гімназії. 2002. №4. С. 24-28.
2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті// Освіта України. 2001. №29(18 липня), С. 4.
3. Рощенко В., Столітенко В. Самостійні заняття учнів фізичними вправами // Фізичне виховання в школі. 2008. № 3. С. 15-18.
4. Хомич В.Ф. Професіографія вчительської діяльності: історико-педагогічний аспект // Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного інституту імені Г.С. Сковороди. Переяслав-Хмельницький, 2001. С. 61-67.

*Мороз Юрій Миколайович, канд.пед.н.,
Уманський національний університет садівництва
Віктор Мороз, старший викладач
Навчально-спортивний комплекс,Київський
національний університет Імені Тараса Шевченка*

РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ЯК ГАЛУЗИ

До недавнього часу поняття «рекреація» було малопоширеним, таким, що використовувався лише у вузьких колах фахівця з медичного

Наукове видання

**ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ОЗДОРОВЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СУЧАСНОЇ МОЛОДІ**

**Матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції
(07 червня 2023 року)**

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 07.06.2023 р. Формат 60x84/16.